

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

INFERMERIA DEL TREBALL

Versió: 1

Data: 28/07/2023

Elaborat per: Montserrat Jiménez Blanco

Aprobat per la Comissió de Docència en data: 07/08/2023 (Acta CD 6/23)

Objectiu del protocol

Descriure el nivell de supervisió **requerit per a les activitats assistencials que desenvolupen els residents.**

Tots els **residents** de l' especialitat i **tots els professionals assistencials** de les diferents àrees en les quals es formen els residents, han de conèixer el protocol.

Aquest document estarà disponible per a consulta al web del centre.

Marc legal

Tota l' estructura del sistema sanitari ha d' estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.

El deure general de supervisió és inherent a l' exercici de les professions sanitàries en els centres on es formen residents.

- *Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat*
- *Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut.*
- *Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.*

Les comissions de docència han d' elaborar protocols escrits per gradar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l' àrea d' urgències o qualsevol altra que es consideri d' interès.

Els protocols s' han de presentar als òrgans de direcció del centre perquè el cap d' Estudis pacti amb els tutors la seva aplicació i revisió periòdica.

- *Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats de Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.*
- *Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya.*

Àmbit d' aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a **tots els residents** que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada d' Infermeria del Treball a l' Hospital Universitari de Bellvitge.

Afectarà tant aquells residents que hagin obtingut una plaça en la nostra unitat docent, com aquells d' unitats docents externes que estiguin realitzant una rotació, degudament autoritzada, en la nostra unitat docent.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és **inherent als professionals** que presten serveis en les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de **programar les activitats** assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el compliment de l' **itinerari formatiu** de l' especialitat i la **integració supervisada** dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, subjectes al règim de jornada i de descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d' establir els mecanismes necessaris per a facilitar el compliment de l' itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents en cada unitat o dispositiu pel qual rotin.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la Salut.

Aquest sistema formatiu suposa l' **assumpció progressiva de responsabilitats** en l' especialitat que s' estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s' avança en l' adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins arribar al grau de responsabilitat inherent a l' exercici autònom de l' especialitat sanitària.

En l' aplicació d' aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar-los a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d' aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un **professional de plantilla** que supervisarà el seu treball.
2. La supervisió dels residents del primer any serà de presència física.
 - a. Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals els residents estiguin rotant o prestant serveis d' atenció continuada.
 - b. Els esmentats especialistes han de refer per escrit les altes, baixes, i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. A partir del **segon any**, la supervisió serà **progressivament decreixent**.
 - a. A aquests efectes, el tutor del resident podrà impartir, tant a aquest, com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerit pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l' especialitat i el procés individual de competències.
 - b. En tot cas, el resident té dret a conèixer els professionals presents a la unitat en la qual presti serveis, i podrà conèixer i consultar-los quan ho consideri necessari.

Gradació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l' any de residència en què es trobin.

A més, la naturalesa i dificultat

de l' activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el **grau de supervisió** que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta.

El resident té un coneixement teòric de determinades actuacions, però no experiència. El resident observa i ajuda l' especialista de plantilla que és qui realitza el procediment o activitat.

Nivell 2. Supervisió mitjana.

El resident té el coneixement suficient, però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El resident realitza l' activitat o el procediment sota supervisió directa¹ de l' especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda.

Les competències adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El resident executa i després informa l' especialista responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

NIVELL	SUPERVISIÓ	AUTONOMIA
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals
2	Supervisió directa	Sap com actuar, però li falta experiència per ser autònom
3	Realitzat per especialista	Només té coneixements teòrics, pot observar i ajudar

Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el nivell de supervisió previ a l' inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.

Per a les activitats de nova realització, s' estableix sempre el nivell de supervisió màxim a l' inici de la rotació, independentment de l' any formatiu.

Quan un resident no assoleix les competències necessàries per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el nivell de supervisió de l' activitat en qüestió. Aquest fet s' ha de notificar al tutor del resident, que podrà adaptar i redefinir els nivells de supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

¹ Supervisió directa vol dir que l' especialista que està supervisant el resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les consultes o demandes de supervisió. La supervisió directa no implica necessàriament que l' especialista estigui de presència física durant tota l' activitat o tot el procediment.

Nivells de supervisió en l'àmbit d'urgències de traumatologia i rehabilitació

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Realitzar una exploració clínica bàsica musculoesquelètica	3-2
Realitzar immobilitzacions de les diferents articulacions per a trasllats en situació d'urgència	3-2
Realitzar proves i tècniques per al correcte maneig de fractures (coloració, temperatura, polsos perifèrics...)	3-2
Interpretar una radiografia bàsica	3-2
Realitzar diferents tipus d'immobilitzacions: embenats compressius i funcionals, fèrules...	3-2
Realitzar sutures de ferides de pell i teixit subcutani, no complicades, sense repercussió funcional/estètica	3-2
Realitzar cures i neteja de ferides i cremades	3-2
Extreure cossos estranys a la pell	3-2
Proporcionar cures que ajuden a restablir i mantenir les funcions i a prevenir complicacions	3-2
Realitzar educació, assessorament i coordinació del tractament aplicada	3-2
Realitzar sedacions i analgèsia sota protocol	3-2
Aplicar anestèsia tòpica i local	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit d'urgències hospitalàries i extrahospitalàries

Activitat o procediment	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Realitzar una anamnesi exhaustiva i sistemàtica	3-2	2
Canalitzar vies venoses perifèriques	3-2	2-1
Realitzar extraccions sanguínies (venoses i arterials)	3-2	2-1
Realitzar sondatges (vesicals, nasogàstrics...)	3-2	2-1
Administrar medicació pautaada	3-2	2-1
Realitzar tècniques de reanimació cardiopulmonar	3-2	2-1
Manejar la ventilació mecànica en situacions urgents	3-2	2
Identificar el grau de dolor en pacient crític mitjançant la utilització de diferents escales	3-2	2-1

Realitzar i/o col·laborar en els procediments d'aturada respiratòria	3-2	2
Realitzar i/o col·laborar en els procediments de suport hemodinàmic	3-2	2
Realitzar i/o col·laborar en l'exploració neurològica	3-2	2

Nivells de supervisió en l'àmbit de pneumologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Realitzar una història clínicolameral d'infermeria	3-2
Realitzar una exploració clínica bàsica	3-2
Realitzar proves diagnòstiques (Espirometries, gasometria arterial...)	3-2
Interpretar proves diagnòstiques	3-2
Col·laborar i/o aplicar tècniques terapèutiques existents	3-2
Administrar nebulitzadors i donar recomanacions sobre la seva correcta utilització	3-2
Col·laborar en les activitats d'educació sanitària	3-1
Participar en programes de prevenció i deshabituació tabàquica	3-2
Participar en Estudis de contactes i despistatge de TB	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit de cardiologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Realitzar una història clínicolameral d'infermeria	3-2
Realitzar una exploració clínica bàsica	3-2
Realitzar proves diagnòstiques (ECG...)	3-2
Interpretar proves diagnòstiques	3-2
Col·laborar i/o aplicar tècniques terapèutiques existents	3-2
Manejar situacions d'urgència	3-2
Col·laborar en les activitats d'educació sanitària	3-2
Col·laborar en les activitats de promoció de la salut i prevenció de la malaltia cardiovascular	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit d' oftalmologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Col·laborar en la realització correcta d'anamnesi	3-2
Col·laborar en la terapèutica de la patologia oftalmològica més freqüent	3-2
Realitzar i interpretar: test visió	3-2
Realitzar la primera assistència en situació d'urgència, traumatisme ocular físic/químic, perforació ocular	3-2
Utilitzar adequadament els fàrmacs oftalmològics avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i/o efectes derivats de la seva administració i consum	3-2
Recomanar els equips de protecció individual adequats i les mesures de prevenció	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit d' otorrinolaringologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Col·laborar en la realització correcta d'anamnesi	3-1
Realitzar les proves diagnòstiques necessàries (audiometria, otoscòpia...)	3-1
Participar en la terapèutica de la patologia otorrinolaringològica més freqüent (extracció de tap de cerum i cossos estranys, taponament nasal, etc.)	3-1
Realitzar i interpretar una audiometria	3-1
Realitzar primera assistència en situació d' urgència: epistaxi, otorràgia...	3-2
Utilitzar adequadament els fàrmacs oftalmològics avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i/o efectes derivats de la seva administració i consum	3-2
Recomanar els equips de protecció individual adequats i les mesures de prevenció	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit de dermatologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Realitzar anamnesi i exploració bàsica per reconèixer les lesions elementals	3-2
Interpretació de les proves diagnòstiques específiques	3-2
Aplicar criteris de derivació adequats	3-1
Administrar els tractaments pertinents: corticoides tòpics i sistèmics...	3-2
Recomanar les mesures preventives higièniques en el medi laboral i comunitari	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit d'al·lergologia

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Realitzar anamnesi i exploració bàsica per reconèixer les lesions elementals	3-1
Interpretació de les proves diagnòstiques específiques	3-1
Realitzar i interpretar proves cutànies	3-1
Aplicar criteris de derivació adequats	3-2
Realitzar anamnesi i exploració bàsica per reconèixer les lesions elementals	3-2
Interpretació de les proves diagnòstiques específiques	3-2
Administrar els tractaments pertinents: corticoides tòpics i sistèmics, antihistamínics...	3-1
Recomanar les mesures preventives higièniques en el medi laboral i comunitari	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit de medicina preventiva

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
-------------------------	----------------------

	R1
Administrar les vacunes pertinents	3-1
Participar en les campanyes de vacunació	3-1
Utilitzar els mitjans de control de les infeccions d' origen hospitalari	3-2
Aplicar els protocols d' aïllament	3-2
Utilitzar els desinfectants segons protocols establerts a l' hospital i els criteris d' aplicació	3-2

Nivells de supervisió en l' àmbit de radiodiagnòstic

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Participar en la valoració de les proves radiodiagnòstiques	3-2
Col·laborar en l'administració dels diferents contrastos utilitzats en radiodiagnòstic	3-1
Posar en pràctica els diferents aspectes de protecció radiològica específica dels treballadors exposats	3-1
Participar en sessions clíniques i reunions del Servei de Radiodiagnòstic	3-2

Nivells de supervisió en l' àmbit d' atenció primària

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Col·laborar en les consultes d'infermeria a demanda/programada (EPOC, ASMA, ETC) sobretot en les principals patologies relacionades amb el treball	3-1
Identificar els problemes de salut derivats del treball i promoure accions encaminades a la promoció de la salut i prevenció de riscos en el treball	3-1
Participar en sessions clíniques i reunions de l' Equip d' Atenció Primària	3-2
Realitzar proves diagnòstiques: extraccions sanguínies, glucèmies capil·lars, ECG, preses de tensió arterial, i altres (segons els C.S.)	3-1
Aplicació de tècniques de deshabitució tabàquica	3-2
Utilitzar el sistema informàtic, història clínica informatitzada, registres	3-2
Atenció a pacients d' urgències	3-2

Conèixer i participar en activitats relatives a les malalties comunes del treballador	3-1
Aplicar els criteris de derivació a altres especialistes	3-2
Realitzar campanyes de promoció de la salut i fomentar una cultura de salut en l'àmbit de la seva competència, per exemple, deshabituació tabàquica	3-2
Informar i formar la població adulta planificant, executant i avaluant programes educatius segons les necessitats detectades	3-2

Nivells de supervisió en l'àmbit de serveis de prevenció

Activitat o procediment	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Col·laborar activament en la realització d'avaluació de riscos i estudi de llocs de treball juntament amb altres disciplines preventives	3-2	2-1
Realitzar exàmens de salut ajustats als protocols de vigilància de la salut i a l'àmbit de les seves competències	3-2	2-1
Realitzar i interpretar proves funcionals	3-2	2-1
Col·laborar o en el seu cas realitzar investigacions d'accidents	3-2	2
Col·laborar o en el seu cas realitzar vacunació als treballadors en funció del seu estat vacunal/exposició a risc laboral.	3-2	2-1
Col·laborar en estudis de contactes	3-2	2
Participar activament en sessions d'avaluació per a l'emissió de criteris d'aptitud	3-2	2-1
Elaborar planificacions i memòries de vigilància de la salut	3-2	2-1
Participar en l'elaboració d'expedients jurídics que es puguin derivar de l'aptitud com a resultat dels exàmens de salut	3-2	2-1
Assistir a sessions de comitès de seguretat i salut a les empreses	3-2	2-1
Presentar sessions clíniques en relació amb les activitats realitzades durant el període de formació pràctica	3-2	2-1
Participar en sessions clíniques presentades per altres professionals dins del seu àmbit de formació pràctica	3-2	2-1
Registre de dades. Maneig PREVEN 32, SAP...	3-2	2-1

Nivells de supervisió en l'àmbit d'unitats/serveis/instituts relacionats amb la Salut Laboral (USL)

Activitat o procediment	Nivell de supervisió
	R1
Participar activament en les tasques relacionades amb el Sistema de vigilància de malalties relacionades amb el treball	3-2
Col·laborar en la valoració dels factors de risc psicosocial que influeixen en l'aparició de trastorns de salut mental	3-2
Participar en les tasques del Programa de vigilància postocupacional de la salut de les persones treballadores exposades a l'amiant, que es duen a terme al Servei de Salut i Treball (SERSIT) i Unitat de Salut Laboral (USL)	3-2